وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَّنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُوْلُنَّ اللّٰهُ فَاَنّٰى يُؤْفَكُوْنَ ﴿۸۷﴾

وا گرسوال کنی ازایشان که کدام کس بیافرید ایشانرا البته گویند خدا آفریده است پس چگونه برگردانیده میشوند (ازعبادت خدا)(۸۷) .

وَقِيْلِهٖ يٰرَبِّ اِنَّ هٰٓؤُلَآءِ قَوْمٌ لَّا يُؤْمِنُوْنَ ﴿۸۸﴾

وبسا دعای پیغامبر که ای پرورد گارمن هرآئینه ایشان گروهی هستند که ایمان نمی آرند (۸۸) .

فَاصْفَحْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلٰمٌ ۚ فَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ ﴿۸۹﴾

پس (فرمودیم) روگردان ازایشان وبگوسلامِ وداع پس خواهند دانست (۸۹) .

سُوْرَةُ الدُّخَانِ

سوره دخان مکی است وآن پنجاه ونه آیت وسه رکوع است

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

بنام خدای بخشاینده مهربان .

حٰمٓ ﴿۱﴾

حٰمٓ (۱) .

وَالْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ﴿۲﴾

قسم به کتاب واضح (۲) .

اِنَّآ اَنْزَلْنٰهُ فِيْ لَيْلَةٍ مُّبٰرَكَةٍ اِنَّا كُنَّا مُنْذِرِيْنَ ﴿۳﴾

که هرآئینه ما فرود آوردیم این کتاب رادرشب مبارك[1] هرآئینه ما بودیم ترساننده (۳) .

فِيْهَا يُفْرَقُ كُلُّ اَمْرٍ حَكِيْمٍ ﴿۴﴾

درآن شب مبارك فیصله کرده میشود هرکار باحکمت (٤) .

اَمْرًا مِّنْ عِنْدِنَا ۚ اِنَّا كُنَّا مُرْسِلِيْنَ ﴿۵﴾

فرودآوردیم آنرا بوحی کردن ازنزدیكِ خویش هرآئینه مابودیم فرستنده[2] (۵) .

رَحْمَةً مِّنْ رَّبِّكَ ۚ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿۶﴾

بسبب بخشائش ازنزدیكِ پرورد گار توهرآئینه اوست شنوادانا (٦) .

رَبِّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۘ اِنْ كُنْتُمْ مُّوْقِنِيْنَ ﴿۷﴾

پروردگارآسمانها وزمین وآنچه درمیان این هردواست اگرهستید شما یقین کننده(۷) .

---

(۱) یعنی لیلة القدر .

(۲) یعنی برپیغامبر فرود آوردیم آن را .

لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ يُحْيٖ وَيُمِيْتُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ اٰبَآئِكُمُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿٨﴾

نیست هیچ معبود برحق مگر اوزنده میکند ومی میراند پروردگارشماست وپروردگار پدران پیشین شماست (٨) .

بَلْ هُمْ فِيْ شَكٍّ يَّلْعَبُوْنَ ﴿٩﴾

بلکه کافران درشبهه ای بازی می کنند (٩) .

فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَآءُ بِدُخَانٍ مُّبِيْنٍ ﴿١٠﴾

پس منتظر باش روزی را که بیارد آسمان دودی ظاهر (١٠) .

يَّغْشَى النَّاسَ هٰذَا عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿١١﴾

که فروگیرد مردمان را این عذاب درد دهنده است (١١) .

رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ اِنَّا مُؤْمِنُوْنَ ﴿١٢﴾

(گویند) ای پروردگار ما دورکن ازماعذاب هرآئینه مسلمان میشویم (١٢) .

اَنّٰى لَهُمُ الذِّكْرٰى وَقَدْ جَآءَهُمْ رَسُوْلٌ مُّبِيْنٌ ﴿١٣﴾

چگونه بُوَدایشان را پند گرفتن و بتحقیق آمده بودبدیشان پیغامبر ظاهر (١٣) .

ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوْا مُعَلَّمٌ مَّجْنُوْنٌ ﴿١٤﴾

بازروگردانیدند ازو وگفتند این شخص آموخته شدهٔ دیوانه است (١٤) .

اِنَّا كَاشِفُوا الْعَذَابِ قَلِيْلًا اِنَّكُمْ عَآئِدُوْنَ ﴿١٥﴾

هرآئینه مادورکنندهٔ عذابیم اندکی هرآئینه شما عود کننده ایددرکفر (١٥) .

يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرٰى اِنَّا مُنْتَقِمُوْنَ ﴿١٦﴾

روزی که درگرفت کنیم آن درگرفت کردن بزرگ هرآئینه ماانتقام کشنده ایم (١٦)[١] .

---

(١) مترجم گوید این وعده متحقق شد خدای تعالی درقریش قحط انداخت تاآنکه ازشدتِ جوع یاازکثرت بخار جَوّ چون دودی محسوس می شدوایشان بخدای تعالی رجوع کردند خدای تعالی قحط را دور فرمود بازبرکفر اصرار کردند خدای تعالی روزبدر ازایشان انتقام کشید که هفتادکس را از رؤساء ایشان کُشت وهفتاد کس را اسیر ساخت والله اعلم .

وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَآءَهُمْ رَسُولٌ كَرِيمٌ ﴿١٧﴾

وهرآئینه ماامتحان کردیم پیش ازایشان قوم فرعون را وآمد بدیشان پیغامبری گرامی قدر (١٧) .

أَنْ أَدُّوٓا إِلَيَّ عِبَادَ اللّٰهِ ۖ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٨﴾

باین سخن که تسلیم کنید بمن بند گان خدارا[١] هرآئینه برای شما پیغامبر باامانتم (١٨) .

وَأَن لَّا تَعْلُوا عَلَى اللّٰهِ ۖ إِنِّيٓ ءَاتِيكُم بِسُلْطٰنٍ مُّبِينٍ ﴿١٩﴾

وسرکشی مکنید برخدا هرآئینه من بیارم پیش شما حجتِ ظاهررا (١٩) .

وَإِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ أَن تَرْجُمُونِ ﴿٢٠﴾

وهرآئینه من پناه گرفتم به پرورد گارخود و پرورد گارشماازآنکه سنگسار کنید مرا (٢٠) .

وَإِن لَّمْ تُؤْمِنُوا لِي فَاعْتَزِلُونِ ﴿٢١﴾

وا گرباورنمی دارید مرا پس یکسو شویدازمن (٢١) .

فَدَعَا رَبَّهُۥٓ أَنَّ هٰٓؤُلَآءِ قَوْمٌ مُّجْرِمُونَ ﴿٢٢﴾

پس دعاکرد بجناب پرورد گار خود که اینجماعت قوم گنهگارا نند (٢٢) .

فَأَسْرِ بِعِبَادِي لَيْلًا إِنَّكُم مُّتَّبَعُونَ ﴿٢٣﴾

(پس گفتیم) ببربند گانِ مرا وقت شب هر آئینه شمارا تعاقب کرده شود (٢٣) .

وَاتْرُكِ الْبَحْرَ رَهْوًا ۖ إِنَّهُمْ جُندٌ مُّغْرَقُونَ ﴿٢٤﴾

وبگذار دریارا آرامیده هرآئینه این جماعت لشکری هست غرق شده (٢٤) .

كَمْ تَرَكُوا مِن جَنّٰتٍ وَعُيُونٍ ﴿٢٥﴾

بسیار گذاشتند ازبوستان ها وچشمه ها (٢٥) .

وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٢٦﴾

وکِشتهاومحلِ گرامی (٢٦) .

وَنَعْمَةٍ كَانُوا فِيهَا فٰكِهِينَ ﴿٢٧﴾

وگذرانِ با رفاهیت که درآن محظوظ بودند (٢٧) .

كَذٰلِكَ ۖ وَأَوْرَثْنٰهَا قَوْمًا ءَاخَرِينَ ﴿٢٨﴾

همچنین شد وعطاکردیم این چیزهارابه گروهی دیگر (٢٨) .

(١) یعنی بنی اسرائیل را بمن حواله کنید و بنده مگیرید .

فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَآءُ وَالْأَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنْظَرِينَ ﴿٢٩﴾

پس نگِریست برین قوم (فرعون) آسمان وزمین ونه شدند مهلت داده شده (٢٩) .

وَلَقَدْ نَجَّيْنَا بَنِيٓ إِسْرَآءِيلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ ﴿٣٠﴾

وهرآئينه ماخلاص كرديم بنى اسرائيل رااز عذاب خواركننده (٣٠) .

مِنْ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ كَانَ عَالِيًا مِّنَ الْمُسْرِفِينَ ﴿٣١﴾

كه ازجانب فرعون بود هرآئينه فرعون بود سركشى ازتعدى كنندگان (٣١) .

وَلَقَدِ اخْتَرْنٰهُمْ عَلٰى عِلْمٍ عَلَى الْعٰلَمِينَ ﴿٣٢﴾

وهرآئينه برگزيديم بنى اسرائيل را دانسته برعالم ها (٣٢) .

وَاٰتَيْنٰهُمْ مِّنَ الْاٰيٰتِ مَا فِيهِ بَلٰٓؤٌا مُّبِينٌ ﴿٣٣﴾

ودادیم ایشان راازقسم معجزات آنچه درآن امتحانِ ظاهر بود (٣٣) .

إِنَّ هٰٓؤُلَآءِ لَيَقُولُونَ ﴿٣٤﴾

هرآئينه اين جماعت مى گويند (٣٤) .

إِنْ هِيَ إِلَّا مَوْتَتُنَا الْأُولٰى وَمَا نَحْنُ بِمُنْشَرِينَ ﴿٣٥﴾

كه نيست عاقبت كارمگرهمين موت نخستينِ ما ونيستيم ما برانگيخته شده (٣٥) .

فَأْتُوا بِاٰبَآئِنَآ إِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِينَ ﴿٣٦﴾

پس بياريد پدران ماراا گرهستيد راست گويان (٣٦) .

أَهُمْ خَيْرٌ أَمْ قَوْمُ تُبَّعٍ وَّالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ أَهْلَكْنٰهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ ﴿٣٧﴾

آياين جماعت بهتراند ياقوم تبع (حميرى) وآنانكه پيش ازايشان بودند هلاك ساختيم آنهارا هر آئينه آنها گنه گار بودند (٣٧) .

وَمَا خَلَقْنَا السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لٰعِبِينَ ﴿٣٨﴾

ونيافريديم آسمان ها وزمين را وآنچه درميان هردواست بازى كنان (٣٨) .

مَا خَلَقْنٰهُمَآ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾

نيافريديم اين هردو را مگربتدبيرِ درست وليكن اكثرايشان نميدانند (٣٩) .

إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ مِيقٰتُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٠﴾

هرآئينه روزقيامت ميعادِ ايشانست همه يك جا (٤٠) .

يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلًى عَنْ مَّوْلًى شَيْـًٔا وَّلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ﴿٤١﴾

روزى كه دفع نه كند هيچ دوستى ازدوستِ ديگر چيزى را ونه ايشان را نصرت داده شود (٤١) .

إِلَّا مَن رَّحِمَ ٱللَّهُ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٤٢﴾
مگر آنکه رحم کرد بروخدا هرآئینه خداغالب مهربان ست (٤٢) .

إِنَّ شَجَرَتَ ٱلزَّقُّومِ ﴿٤٣﴾
هرآئینه درخت زقوم (٤٣) .

طَعَامُ ٱلْأَثِيمِ ﴿٤٤﴾
طعام گنهگارست (٤٤) .

كَٱلْمُهْلِ يَغْلِى فِى ٱلْبُطُونِ ﴿٤٥﴾
مثلِ مِسِ گداخته شده بجوشد در شکم ها (٤٥) .

كَغَلْىِ ٱلْحَمِيمِ ﴿٤٦﴾
مانند جوشیدن آب گرم (٤٦) .

خُذُوهُ فَٱعْتِلُوهُ إِلَىٰ سَوَآءِ ٱلْجَحِيمِ ﴿٤٧﴾
(گوئیم ای فرشتگان) بگیرید این گنه گاررا پس به سختی بکشیدش بسوی میانهٔ دوزخ (٤٧) .

ثُمَّ صُبُّوا۟ فَوْقَ رَأْسِهِۦ مِنْ عَذَابِ ٱلْحَمِيمِ ﴿٤٨﴾
بازبریزید بالای سراوازآب گرم که عقوبت ست (٤٨) .

ذُقْ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْكَرِيمُ ﴿٤٩﴾
(گوئیم) بچش هرآئینه توئی بزعم خود بزرگوار گرامی قدر (٤٩) .

إِنَّ هَٰذَا مَا كُنتُم بِهِۦ تَمْتَرُونَ ﴿٥٠﴾
هرآئینه این ست آنچه درآن شبهه می کردید (٥٠) .

إِنَّ ٱلْمُتَّقِينَ فِى مَقَامٍ أَمِينٍ ﴿٥١﴾
هرآئینه متقیان درجایگاه باامن باشند (٥١) .

فِى جَنَّٰتٍ وَعُيُونٍ ﴿٥٢﴾
دربوستان هاوچشمه ها (٥٢) .

يَلْبَسُونَ مِن سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُّتَقَٰبِلِينَ ﴿٥٣﴾
بپوشند ازحریرنازك وحریرلك روبروی یکدیگر شده (٥٣) .

كَذَٰلِكَ وَزَوَّجْنَٰهُم بِحُورٍ عِينٍ ﴿٥٤﴾
این چنین باشد حال وجفت کنیم ایشان را باحورِکشاده چشم (٥٤) .

يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ فَٰكِهَةٍ ءَامِنِينَ ﴿٥٥﴾
بطلبند آنجا هرمیوه را ایمن شده (٥٥) .

لَا يَذُوقُونَ فِيهَا ٱلْمَوْتَ إِلَّا ٱلْمَوْتَةَ ٱلْأُولَىٰ وَوَقَىٰهُمْ عَذَابَ ٱلْجَحِيمِ ﴿٥٦﴾
نه چشند آنجامرگ لیکن چشیده بودند مرگِ نخستین را ونگاه داشت ایشان را خداازعذاب دوزخ (٥٦) .

فَضْلًا مِّن رَّبِّكَ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿٥٧﴾
بسبب بخشائش ازجانبِ پروردگارتو این

فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾

فَارْتَقِبْ إِنَّهُمْ مُرْتَقِبُونَ ﴿٥٩﴾

سُورَةُ الجَاثِيَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

حم ﴿١﴾

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿٢﴾

إِنَّ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٣﴾

وَفِي خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُثُّ مِنْ دَابَّةٍ آيَاتٌ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٤﴾

وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ
رِزْقٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ الرِّيَاحِ آيَاتٌ
لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٥﴾

تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَ
اللَّهِ وَآيَاتِهِ يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾

وَيْلٌ لِكُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ ﴿٧﴾

ست پیروزی بزرگ (۵۷) .

جزاین نیست که آسان ساختیم قرآنرابزبان توتابُوَد که ایشان پندپذیرشوند (۵۸) .

پس منتظر باش هرآئینه ایشان نیز منتظر انند (۵۹) .

سوره جاثیه مکی است وآن سی و هفت آیت وچهار رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

حٰمٓ (۱) .

فروفرستادن این کتاب ازجانب خدای غالب باحکمت ست (۲) .

هرآئینه درآسمانها وزمین نشانه هاست باورداراندگان را (۳) .

ودرآفرینشِ شماودرآفرینشِ آنچه پراگنده میسازد از جانوران نشانه هاست قومی را که یقین میکنند (٤) .

ودرآمد ورفت شب و روز ودرآنکه فرودآورد خدا ازآسمان روزی [۱] پس زنده کرد بسبب باران زمین را بعد مرده بودنِ آن ودگردانیدن بادها نشانه هاست قومی را که درمی یابند (۵) .

این نشانه های خداست میخوانیم آن را برتو براستی پس بکدام سخن بعد پند خدا وآیت های اوایمان آرند (٦) .

وای هردروغگوی‌گنهگاررا (۷) .

---

(۱) یعنی باران .